

XL. **Zwollei magyar** **református istentiszteleték:** XL.

Meghívó református istentiszteletre: f.é., aug. 23-án, 15 órai kezdettel

Uitnodiging voor de Hongaarse protestantse eredienst te Zwolle: 23 aug. om 15 uur

Helyszín / Plaats: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle

Szentháromság utáni XI. vasárnap / XI. Zondag na Trinitatis: – Igehírdetés és keresztelés/Dienst van het Woord en sacrament

Szolgálattévők / voorgangers: drs. Kelemen Attila Csongor en dr. Hermán M. János

Kántor / organist: dr. Robert Helder --- Lector: Kriszta Timea Kasper-Rostás

Üdvözlés, hirdetések, gyertyák meggyújtása a gyermekekkel és egy kevéske Jordán víz töltése a keresztelő medencébe - -Welkomstwoord, ontsteken van de kaarsen met de kinderen en voorbereiding van het doopvont met een scheutje Jordaan-water: Daniel Hermán Mostert

---Szt. István napi megemlékezés: Kaspers-Rostás Kriszta, gitáron kíséri Johan Kaspers

Viering van het feest van de H. Stephanus, door Kriszta en Johan Kaspers

--- Istentiszteletünk kezdetén sor kerül Johanna Jiřina keresztelésére. --- Deze zondag hopen we

Johanna Jiřina te dopen: dochter van Alžběta Filipová en János Zsolt Hermán Mostert,

tegenwoordig woonachtig te Brno, Tsjechische Republiek. Keresztszülők/Doopgetuigen: Riti

Hermán-Mostert en Janwillem Liebrand uit Wageningen; Gerhard te Velde en Pauline Goemans

uit Utrecht. Overhandiging van de doopkaars: Suzie Hermán en Ruben Hamelink uit Rotterdam.

Muzikaal intermezzo tijdens de doopdienst: Dániel Hermán Mostert, piano. ---

A 40-ik istentiszteletünk után a templomtéren rövid **szertetvendégségre** kerül sor. Na de dienst is er

een **ontvangst** waar, buiten het kerkgebouw, onder het genot van een kopje koffie/thee korte

ontmoeting kan plaats vinden. A Presbitérium nevében az olvasók életére Isten áldását kívánja: dr.

Hermán M. János nyugalmazott lelkipásztor. --- We nodigen u hartelijk uit om deze Hongaars-,

Nederlandstalige dienst mee te maken. Namens de kerkenraad wens ik u Gods zegen toe: dr. Hermán

M. János, emeritus-predikant. --- **Köszönettel/ met dank aan:** ouderling József Truczka, voor de

vermenigvuldiging van de liturgie. **További istentiszteleti dátumok /komende diensten, D.V.: 13**

sept.; 11 okt.; Helyszín / Plaats: Zwolle, Lutheránus templom, Koestraat 2-4, a De Fundatie

múzeum mellett. (Hátsó bejárat a Potgietersingel felől, ingyenes parkolás) - Időpont: 15:00 h. ---

Corona-maatregelen: - Als u klachten hebt, die kunnen wijzen op corona, blijf dan thuis. - Tussen

kerkgangers (max. 50 personen) dient anderhalve meter afstand gewaarborgd te worden. -

Huisgenoten mogen bij elkaar zitten.- Volg de aangewezen looproutes, volg de aanwijzingen op van

coördinatoren. Het bezoek aan het toilet in de kerk tot een minimum beperken. *Wij hopen dat u zich*

ondanks alle maatregelen toch welkom voelt in de kerk!--- **Aki teheti, telefonon keresztül vagy email**

által jelezze a lelkésznek a részvételi szándékát: 038-4233 247; jhermanm@gmail.com.---

<https://www.facebook.com/refistentiszteletzwolleban/>

Attentie!!! Voor deelname

neem contact op met de organisatoren, om details te bevestigen: jhermann@gmail.com en 038-4233247.

Istentiszteleti rendtartás- Orde van de dienst: Zwolle, 23. aug.2020

Kezdőige: Psalm 66, 1-2 „Örvendj egész föld, az Istennek! Zengjétek dicső nevét, dicsérjétek dicsőségét!” --- „Heel de aarde, juich voor God, bezing de eer van zijn naam, breng hem eer en lof. Halleluja!”

Előfohász, apostoli köszöntés - Votum en groet:

Ének, zingen: 84. Zsoltár (Psalm- Žalm, 84.): 1

1. Ó, seregeknek Istene, Mely kedves gyönyörúsége A te szerelmes hajlékidnak! Az én lelkem fohászkodik, Tornácodba kívánczik. Ó, Istene a magasságnak! Áhítózik testem, lelkem, Tehozzád, élő Istenem!

1. Hoe lief'lijk, hoe vol heilgenot, O, Heer, der legerscharen God. Zijn mij Uw huis en tempelzangen! Hoe branden mijn genegenheid, Om 's Heeren voorhof in te treen! Mijn ziel bezwijkt van sterk verlangen; Mijn hart roept uit tot God, die leeft, En aan mij ziel het leven geeft.

1. Věčný Bože silný v boji,/ jak jsou příbytkové tvoji/ rozkošní a nejmilostnější! / A protož touží má duše/ po tvých síních v každém čase,/ ó Pane nejžadostivější, / duch i tělo mé k tvému/ k tobě plesá, Bohu svému. (Ženeva, 1562)

KERESZTSÉG SÁKRAMENTUMA - HET SACRAMENT VAN DE HEILIGE DOOP - SVÁTOST KŘTU

Kereszttség szereztesési Igéje: Mt. 28, 18-20; És hozzájuk mennén Jézus, szóla nékik, mondván: "Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön. Elmennén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében, Tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, a mit én parancsoltam néktek: és ímé én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig. Ámen!"

- **Inzettingswoorden Heilige Doop:** Math. 28,18-20; Jezus kwam naar hen toe en zei: "Ik heb alle macht in de hemel en op de aarde gekregen. 19 Ga nu op pad en maak alle volken tot leerlingen van Mij. Doop hen in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. En leer hen om alles te doen wat Ik ook aan jullie heb geleerd. 20 En IK BEN alle dagen met jullie, totdat de tijd van de wereld om is."

- **Ustanovení křtu svatého: Matouš 28,19-20;** A přistoupiv Ježíš, mluvil jim, řka: "Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi. Protož jdouce, učte všechny národy,

křtíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého, Učíte je zachovávatí všecko, což jsem koli přikázal vám. A aj, já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa. Amen.”
/Bible Kralická, 1613/

Keresztelési beszéd – Uitleg betekenis van de Heilige Doop - Exegeze křtu

Imádság Szentlélekért – Gebed om de Heilige Geest - Modlíme se proto, abychom byli nablízku Nebeskému Otci, abychom získali Jeho Ducha a pociťovali Jeho lásku

Apostoli Hitvallás - Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremőjében. És Jézus Krisztusban, az Ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban, aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától, szenvedett Poncius Pilátus alatt, megfeszítették, meghalt és eltemették. Alászállt a poklokra, harmadnapon feltámadt a halottak közül, fölment a mennybe, ott ül a mindenható Atya Isten jobbján, onnan jön el ítélni élőket és holtakat.

Hiszek Szentlélekben. Hiszem az egyetemes anyaszentegyházat, a szentek közösségét, a bűnök bocsánatát, a test feltámadását és az örök életet. Ámen.

Apostolische Geloofsbelijdenis- :1. Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper van de hemel en de aarde. 2. En in Jezus Christus, zijn eniggeboren Zoon, onze Here; 3. die ontvangen is van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria; 4. die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, neergedaald in de hel; 5. op de derde dag opgestaan uit de doden; 6. opgevaren naar de hemel, en zit aan de rechterhand van God, de almachtige Vader; 7. vandaar zal Hij komen om te oordelen de levenden en de doden. 8. Ik geloof in de Heilige Geest. 9. Ik geloof een heilige, algemene, christelijke kerk, de gemeenschap der heiligen; 10. vergeving van de zonden; 11. opstanding van het vlees; 12. en een eeuwig leven.-

Credo: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

Szülők, keresztszülők és a gyülekezet fogadalomtétele - Doopvragen

Keresztelés - Bediening Heilige Doop

A gyermek megáldása - Zegen

Szózat a Gyülekezethez: Testvéreink, ezt a megkeresztelt gyermeket, Johanna Jiřinát hordozzátok szeretetben, imádkozzátok érte és vigyázzátok reá az Isten Országa felé vezető úton. Johanka, Isten hozott a Krisztus Egyházába!

Tot de gemeente: Gemeente, draag Johanna Jiřina, die nu gedoopt is in uw gebeden, en ga met haar de weg van het Koninkrijk. WELKOM Johanka, KIND VAN GOD! WELKOM IN DE KERK VAN CHRISTUS, WERELDWIJD, EN IN ONZE GEMEENTE.

Overhandiging van de doopbrief door ouderling József Truczka

Ének, zingen: MRÉ 255: 1, 4 – Ó, örök Isten, ki Atyánk vagy nekünk

1. Ó, örök Isten! Ki Atyánk vagy nekünk, Ím leborulva, esedezve kérünk:
Ez újszülöttnek földi egész életét Karjaid védjék!
4. Az Atya, Fiú és Szentlélek Isten Téged, te kisdéd mindig úgy segítsen,
Hogy hited által lelked üdvöt nyerjen Földön és mennyben!

Vrije vertaling: O, eeuwige God, die onze Vader zijt, zie, wij buigen ons neer en smeken U of Uw armen het hele aardse leven van dit nieuwgeboren kind zouden beschermen.

Moge de Vader, Zoon en de Heilige Geest jou, klein kindje, altijd zo helpen, dat je door geloof zaligheid zou vinden op aarde en in de hemel!

Lectio, Schriftlezing: 1 Sámuel 8: 1-9, 19-22 – Izráel királyt kíván

1Het gebeurde nu, toen Samuel oud geworden was, dat hij zijn zonen tot richters over Israëel aanstelde. 2De naam van zijn eerstgeboren zoon was Joël en de naam van zijn tweede was Abia; zij waren richters in Berseba. 3Maar zijn zonen gingen niet in zijn wegen; zij waren uit op winstbejag, namen geschenken aan en bogen het recht. 4Toen kwamen alle oudsten van Israëel bijeen, en zij kwamen bij Samuel in Rama. 5Zij zeiden tegen hem: Zie, u bent oud geworden en uw zonen gaan niet in uw wegen. Stel daarom een koning over ons aan om ons leiding te geven, zoals alle volken. 6Toen zij zeiden: Geef ons een koning om ons leiding te geven, werd dit woord kwalijk in de ogen van Samuel. En Samuel bad tot de HEERE. 7Maar de HEERE zei tegen Samuel: Geef gehoor aan de stem van het volk in alles wat zij tegen u zeggen; want zij hebben ú niet verworpen, maar Mij hebben zij verworpen, dat Ik geen Koning over hen zou zijn. 8Overeenkomstig alles wat zij Mij aangedaan hebben, vanaf de dag dat Ik hen uit Egypte geleid heb tot deze dag toe, door Mij te verlaten en andere goden te dienen, doen zij nu ook u aan. 9Welnu, luister naar hun stem, maar waarschuw hen nadrukkelijk en maak hun de handelwijze bekend van de koning die over hen zal regeren.

19Maar het volk weigerde naar de stem van Samuel te luisteren. Zij zeiden: Nee, er moet toch een koning over ons komen. 20Dan zullen wij ook zijn als al de volken; onze koning zal ons leiding geven en hij zal voor ons uit gaan en onze oorlogen voeren. 21Toen Samuel al de woorden van het volk gehoord had, sprak hij die uit ten aanhoren van de HEERE. 22De HEERE zei tegen Samuel: Luister naar hun stem en stel een koning over hen aan. Toen zei Samuel tegen de mannen van Israëel: Ga heen, ieder naar zijn stad.

Búnvallás és feloldozás – Schuldbelijdenis en genadeverkondiging

Here God, eeuwige en almachtige Vader, wij belijden en erkennen, dat wij zondaars zijn, ontvangen en geboren in ongerechtigheid, geneigd om kwaad te doen, en Uw heilige geboden te overtreden. Zo halen wij door Uw rechtvaardig oordeel de ondergang over ons.

Heer, wij hebben U beledigd en veroordelen ons zelf, maar hopen, dat Uw genade ons te hulp zal komen. Vader, vol van barmhartigheid, ontferm U over ons in de Naam van Uw Zoon Jezus Christus, onze Heer. Amen.

Genadeverkondiging: „Want also lief heeft God de wereld gehad, dat hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe.” Amen

Ének, zingen: 413 (MRÉ): 1, 4, 5 – Mily jó, ha büntől már szabad

Gz 446 (LvdK): 1, 3, 7 – O, Jezus, hoe vertrouwd en goed

1. Mily jó, ha büntől már szabad / az Úr szolgálja vagy
A bűn szolgálja gyáva rab, / a Krisztusé szabad.
4. Már szolgál lettem, Jézusom, / Ki értem áldozál;
Más uram nincsen, jól tudom, / Mert bűnből kihozál.
5. Légy áldott, Krisztusom, te nagy! / Hadd adjam át szívem:
Vedd szívesen, hogy holt e vagy, / E szív is ott legyen.

1. O Jezus, hoe vertrouwd en goed / klinkt mij uw naam in 't oor,
uw naam die mij geloven doet: / Gij gaat mij reddend voor;
3. Mijn herder en mijn held, mijn vriend, / mijn koning en profeet,
mijn priester die mijn schuld ontbindt, / mijn weg waarop ik treed;
7. O naam, eeuwige ademtocht, / een sterveling ben ik,
als eens mijn eigen adem stekt / dan draagt mij uw muziek.

Prófétai ima - Gebed om verlichting met de Heilige Geest

Ének - Zingen voor de prediking: - Itt van Isten köztünk (MRÉ 153) - God is tegenwoordig (LvdK 906a): 1, 6 (8)

1. Itt van Isten köztünk, Jertek őt imádni, Hódolattal elé állni! Itt van a középén,
Minden csendre térve Őelőtte hulljon térdre. Az, aki Hirdeti, S hallja itt az
Igét: Adja néki szívét!
1. God is tegenwoordig, God is in ons midden, laat ons diep in't stof aanbidden.
God is in ons midden, laat nu alles zwijgen, alles in ons voor Hem neigen. Wie
de stem heft tot Hem, sla de ogen neder, geve 't hart Hem weder.

Igehirdetés 1 Sámuel 8 alapján - Preek in het Hongaars n.a.v. 1 Sam 8

A prédikáció holland nyelvű összefoglalása másolatban Samenvatting van de preek in het Nederlands

Ének, zingen: - 467 (MRÉ): 1, 2, 4 - Jöjj, királyom, Jézusom

1. Jöjj, királyom, Jézusom / Szívem, íme, megnyitom.
A gonosztól óvj te meg / Meg ne rontson engemet.
2. Véreddel, mely el-kifolyt, / Most le rólam, ami folt;
Élet útját megmutasd, / Én meg nem találok azt.
4. Van hatalmad rá, tudom, / Míveled, édes Jézusom:
Hit, remény és szeretet / Töltse be a szívemet.

1. Kom, Jezus, mijn koning, / Maak van mijn hart Uw woning,
Kwaad en zond' omringen mij, / Maar Uw liefde maakt mij vrij.
2. Uw bloed redt mijn leven / Wilt U daarom geven
Dat ik U volg in Uw spoor, / Leid mij, Heer, ja, ga mij voor.
4. Toon ook aan mij Uwe macht / Vul het hart dat op U wacht
Met geloof in U, o Heer, / Geef mij hoop en liefde weer.

Hálaima, csendes imádság, Miatyánk - Dankzegging, stil gebed, Onze Vader

--- Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved; Jöjjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is. A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk azoknak, a kik ellenünk vétkeznek; És ne vígy minket kísértetbe, de szabadíts meg minket a gonosztól. Mert tiéd az ország és a hatalom és a dicsőség mind örökké. Ámen

--- Otče náš, který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak ina zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. Aneuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen

--- Onze Vader, Die in de hemelen zijt! Uw Naam worde geheiligd. Uw koninkrijk kome. Uw wil geschiede, gelijk in den hemel alzo ook op de aarde. Geef ons heden ons dagelijks brood. En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze. Want Uw is het Koninkrijk, en de kracht en de heerlijkheid, in der eeuwigheid, amen.

Perselyes adakozás a kijáratnál - Collecte bij de uitgang

2 Kor 8: 9 „Ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztus kegyelmét; hogy gazdag létére szegénnyé lett értetek, hogy ti az ő szegénysége által meggazdagodjatok.”

Záróének - Slotlied: 389 (MRÉ): 1, 4, 5 - Úr lesz a Jézus mindenütt

Gz 281 (LvdK) - Jezus zal heersen waar de zon

1. Úr lesz a Jézus mindenütt, hol csak a napnak fénye süt.
Úr lesz a messze tengerig, hol a hol nem fogy s nem telik.
4. Ő királysága bő áldás, ott van a felszabadulás,
Fáradtak ott megnyugszanak, Ínségesek megáldatnak.
5. Minden teremés dicsérje, a király Krisztust tisztelje;
Angyali ének zengjen fenn, s mind e föld mondja rá: Ámen.

1. Jezus zal heersen waar de zon gaat om de grote aarde om
De maan zijn lichte banen trekt zover het verste land zich strekt.

2. Zijn rijk is volle zaligheid, wie was gevangen wordt bevrijd.
Wie moe was komt tot rust voorgoed, wie arm was leeft in overvloed.
3. Laat loven al wat adem heeft de koning die ons alles geeft.
O, aarde, om dit nieuw begin, stem met het lied der eng'len in.

Áldás- Zegen:

Nemzeti imádságunk, a Himnusz. --- Het Hongaarse Volkslied.

Isten, áldd meg a magyart Jó kedvvel, bőséggel, Nyújts feléje védő kart, Ha küzd ellenséggel Bal sors akit régen tép, Hozz rá víg esztendő't Megbűnhődte már e nép A múltat s jövődőt! (Kölcsey Ferenc, 1823. jan. 22.)

„Aki magyarul néz a világra, Szent István szemével lát. Szent István szemével látni a XXI. századot azt jelenti, hogy mi a velünk élő népekkel akarjuk nagyvá tenni a Kárpát-medencét.” O.V., 2020 jún.4-én

Tisztelt jelenlévők, ünneplő gyülekezet!

Magyar protestáns hagyományaink körébe tartozó szép ünnepet ülünk most államalapító Szent István királyunk emlékére, amelyhez régóta csatlakozott az újkönyér hálaadó istentisztelete, vagyis a mindennapi kenyérünk megtermelésének és mennyei ajándékozásának az áhítatos alkalmá. Sok egyházközségben fonják még évente az aranyló kalászköböl a búzakoszorút, benne a kereszttel. --- Népünk körében közismert, hogy István király az ezredik esztendőben megvetette a keresztyén magyar királyság alapjait, szösz szerint 1948-ig, lelkiileg-szellemileg pedig a mai napig. István 975-ben született Esztergomban. A magyar törzsek élén álló Géza fejedelem volt az édesapja, aki abban az időpontban már jelentős európai területek fölött uralkodott. István első magyar királyként 1000-tól 1038 aug. 15-ig trónolt, Székesfehérváron temették el a Nagyboldogasszony tiszteletére emelt templomban. Ötven esztendő sem telt el, és 1083 aug. 20-án szentté avatták. --- Szent Istvánt a magyarok jó királyként tartották számon, és példájára sokan keresztelkedtek meg, miközben az ellenkezőkkel szemben keményen lépett fel. A keresztyén tanítás égisze alatt egyesítette a magyarokat, és valójában így született meg a magyar birodalom. Úgy vélik, hogy II. Szilveszter pápa küldte néki azt a pompás koronát, amelyet bárki megtekinthet az Országházban. Ennek alapján viselhették a magyar uralkodók a XX. századig az „apostoli király” címet. --- A magyar keresztyénség történetében számon tartják, hogy Istvánt az apjával együtt 985-ben keresztelte meg Szent Adalbert prágai püspök. A korai keresztyénség vértanújának, Istvánnak a nevét kapta, addig pogány fejedelemként Vajknak nevezték, ami hőst jelent. --- Szent István 45 vármegyére osztotta az országot és elrendelte, hogy tíz falunként mindenütt építsenek templomot és tartsanak papot. Az egyházat pénzzel segítette, templomokat és kolostorokat építtetett, hogy terjesszék a műveltséget. Így járult hozzá a nyugati kultúra

terjesztéséhez, a magyarok új identitásának a kialakulásához és egy buzgó hitéletű egyház alapításához.

Az 1948 és 1989 közötti kommunista korszakban a hatalom birtokosai augusztus 20-át az alkotmány ünnepeként jegyezték. A berlini fal ledöntése (1989 nov.9.) után aug. 20-ika Magyarországon ismét Szt. István napként szerepel és a régi lelkesedéssel ünneplik Magyarország újjászületésének napjaként. Mumifikált kezének, a „Szent Jobbnak” körmenetben való felmutatása a belső hagyományaink köréhez tartozik. Ez az ünnepség a magyarokat egy kicsit a holland királyi napra (Koningsdag) emlékezteti és egybefonja Magyarország népeit. --- Zwolléhoz legközelebbi Szt. István emlékművet Aachenben találunk, ahol a magyar kápolna előtt egy új Szt. István szobor található. Aachen a középkor óta jelentős zarándokhely volt, több helyen olvastuk, hogy oda már Szt. István is zarándokházat építtetett.---- Az idők folyamán számos irodalmi, zenei és képzőművészeti alkotás született a Szt. István kultusz keretében, így az „István a király” című rockopera is, melynek Szörényi Levente szerezte a zenéjét, szövegét pedig Bródy János és Miklós Boldizsár írta. (Bemutatója 1983 aug. 18-án volt a Városliget szánkázó dombján, amelyet azóta Királyhalomnak neveznek.) Miután a szovjetek Vörös Hadserege véglegesen kivonult Magyarországról 1991 jún.19-én, az említett rockoperát ismét előadták Gödöllön egy ökumenikus istentiszteletet követően, amely alkalommal Tőkés László püspök szolgált jún. 30-án.- Aki nem ismerné, ez a rockopera Szt. István életét és cselekedeteit mutatja be. Az értékes gondolatok és áthallásos igazságok harci állapotba hozták a Szekuritátét, a román politikai rendőrség tagjait, akik elkobozták az opera szövegét, a magnókat, a szalagokat, továbbá keményen büntették azokat, akik átcsempészték a határon. *** Hallgassuk meg Rostás Kriszta Timea testvérünk előadásában Szt. István fohászkodását és Koppány leányának, Rékának a dalát, azt, hogy miként imádkoztak azért, hogy helyesen cselekedjenek a kormányzás és a rendelkezések elfogadásának a dolgaiban.

Geachte aanwezigen!

Volgens de Hongaarse protestantse kerkelijke traditie werd rondom de naamdag van Heilige Stephanus het oogsfeest gevierd, en worden dankdiensten gehouden voor het dagelijkse brood, als hemels geschenk, oftewel: het nieuwe brood. Als het goed is, word van de goudkleurige aren een krans gemaakt, met een kruis. --- In onze kringen is welbekend, dat in het jaar 1000 Stephanus de basis legde voor een koninkrijk, dat nog lang zou bestaan: letterlijk tot 1948, en in geestelijke zin tot op heden. Esztergom is de stad, waar in het jaar 975 Stephanus werd geboren als kind van Géza, vorst van de Magyaren die op dat moment in delen van Europa de baas was. Stephanus was de eerste koning van Hongarije van 1000 tot 1038, toen hij overleed op 15 augustus en werd begraven in Székesfehérvár in de basiliek, opgericht ter ere van Onze Lieve Vrouw. Nog geen vijftig jaar later werd hij op 20 augustus in 1083 heilig verklaard.--- De Hongaren vonden hem een goede koning en lieten zich ook dopen. Wie dat niet deed, werd met harde hand gedwongen tot het christendom. Uiteindelijk lukte het hem om alle Magyaren te verenigen, en zo is het Hongaarse rijk geboren. Volgens de verhalen kreeg hij van paus Silvester II een prachtige kroon, die kan bezichtigd worden in het gebouw van het Hongaarse Parlement. Tot in de 20e eeuw voerden de heersers van Hongarije hierom de

titel apostolisch koning.--- In de geschiedenis van het Hongaarse christendom staat genoteerd dat Stephanus, samen met zijn vader, zich in 985 lieten dopen door de heilige Adalbert van Praag. Zijn doopnaam werd Stephanus, naar de vroeg-christelijke martelaar, Stephanus. (Als heidense vorst, heette hij Vajk, oftewel: held.) --- Koning H. Stephanus verdeelde het land in 45 comitaten (graafschappen) en beval, dat steeds tien dorpen één kerk zouden moeten bouwen en een priester zouden aanstellen en onderhouden. Ook schonk hij veel geld en goederen aan de Kerk en stichtte hij verschillende kloosters om het onderwijs te bevorderen. Zo heeft hij bijgedragen aan de grondlegging van de westerse cultuur tussen de Hongaren, aan de vorming van een nieuwe identiteit en een kerk met levend geloof. In de tijd van het communisme, tussen 1948 en 1989, hebben de machthebbers van 20 augustus een dag van de nationale grondwet gemaakt. Na de Val van de Berlijnse muur (9 nov.1989), werd op 20 augustus de nationale feestdag op ouderwetse manier gevierd, als de dag van de geboorte van Hongarije en opnieuw de dag van H. Stephanus, wiens gemummificeerde rechterhand (Szent Jobb) tijdens een processie wordt rondgebracht in Boedapest. Deze feestdag doet een beetje denken aan Koningsdag in Nederland, en bindt de volkeren van Hongarije samen. Niet zo ver van Zwolle, bij de Dom van Aken, staat een nieuw standbeeld van de Hongaarse patroon H. Stephan, vóór de Hongarije-kapel. Vooral in de Middeleeuwen en in de vroege moderne geschiedenis kwamen tal van bedevaartgangers ook uit Hongarije naar Aken om de heiligdommen te aanbidden. De bedevaartgangers worden ondergebracht in het zogenaamde gasthuis, dat al vroeg door H. Stephanus gebouwd was. Talloze gedichten en liederen zijn geboren in de loop van de eeuwen, inbegrepen ook die van een rockopera: Stephanus de Koning – István a király, met muziek van Levente Szörényi, teksten van János Bródy en Miklós Boldizsár. (Première was op 18 august 1983). De regisseurs maakten gebruik van een tent, gebouwd op een heuvel in de Városliget, sindsdien genoemd: de Koningsberg. Nadat het Russische Rode Leger vertrokken was uit Hongarije (19 juni 1991), werd deze rockopera opnieuw uitgevoerd in Gödöllő op 30 juni, in het vervolg van een oekumenische eredient, waar bisschop László Tókéš voorging.) De musical is gebaseerd op het leven van de Heilige Stephanus, die kennelijk zulke waarden propageert, dat de Roemeense Securitate destijds kloppachten organiseerde, om de teksten, opnames en bandrecorders op te sporen en de rebelse smokkelaars te bestraffen. Wij luisteren nu naar een deel van het gebed van Stephanus en het lied van Réka (dochter van de tegenstander Koppány), uit de genoemde rockopera, waarin zij smeken om goede beslissingen te nemen in regeringszaken. Voorgedragen door Kriszta Timea Rostás.

Vážení přítomní, oslavující zhromáždění! V rámci naší maďarské protestantské tradice dnes oslavujeme spomínku na našeho prvního krále Sv.Štěpána, ke kterému se připojilo už dávno každoroční poděkování Hospodinu za úrodu nového chleba, tedy za náš chléb vezdejší. Je mnoho církevních sborů, ve kterých pletou ze zlatistých pšeničných klasů věnce, uprostřed s křížem. Ve vědomí našeho lidu je všeobecně známo, že král Štěpán v roce 1000 po narození našeho Pána Ježíše Krista založil základy křesťanského maďarského království, které trvalo oficiálně do roku 1948 a duševně trvá dodnes. Štěpán se narodil v Esztergomu (Ostřihom) v roce 975. Jeho otcem byl vévoda Géza, který stál v čele maďarského kmenového svazu, který v té době už ovládal několik evropských teritorií. Štěpán panoval od roku 1000 do roku 1038, a pochovali ho v Székesfehérváru (Stoličný Bělehrad), v kostele Nanebevzetí Marie (maďarsky „Nagyboldogasszony“). Neuplynulo ani 50 let a 20. srpna 1083 byl

prohlášen za svatého. Štěpána považovali maďaři za dobrého krále a mnozí, následující jeho příklad, se dali pokřtít, přičemž oproti těm, kteří byli opačného názoru, vystupoval tvrdě. Na základě křesťanského učení sjednotil Maďary a vlastně tak se zrodilo maďarské impérium. Traduje se, že papež Silvester II. mu poslal překrásnou korunu, která je k nahlédnutí v maďarském parlamentu. Na základě toho mohli vlastnit maďarští králové titul „apoštolského krále“ až do XX. století. V historii maďarského křesťanství se traduje, že Štěpán byl pokřtěn -spolu se svým otcem-, biskupem svatým Vojtěchem roku 985. Jako pohanský vévoda se jmenoval pohanským jménem Vajk, co v překladu znamená Hrdina. Po pokřtění dostal jméno prvního křesťanského mučedníka Štěpána. Svě království Štěpán rozdělil na 45 stolic a nařídil, že každých 10 vesnic má postavit kostel a platit faráře. Církev podporoval i finančně; aby šířili vzdělání, dal postavit kláštery a kostely. Přispěl tím k šíření západní kultury, vytváření nové maďarské identity a založení církve skutečné víry mezi Maďary.----

Za

komunistické éry mezi lety 1948 a 1989, představitelé tehdejší moci přejmenovali 20. srpen na svátek vydání ústavy. Po pádu berlínské zdi (9. listopadu 1989) se v Maďarsku oslavuje tento den opět za den Sv. Štěpána a zrodu nového maďarského státu. Podle tradice se v Budapešti tento den nosí v procesi jeho mumifikovaná ruka, ztv. „Svatá pravice“. Tato tradice je trochu podobná holandskému královskému dnu (Koningsdag) a pojí národ Maďarů. Zwolle nejbližší Svatoštěpánský pomník nacházíme v Ákheny, kde je před maďarskou kaplí nová socha Sv. Štěpána. Akhen byl od středověku významným poutním místem a na více místech čteme o tom, že poutní dům zde dal postavit už sám Sv. Štěpán. V minulosti se v rámci svatoštěpánského kultu zrodilo hodně literárních, uměleckých i hudebních děl, například rockopera „Král Štěpán“, autorem hudby je Levente Szörényi, a textu János Bródy a Miklós Boldizsár (premiéra se uskutečnila 18. srpna roku 1983 v Budíně na tehdejší Sankářském svahu, který se dne nazývá Královským svahem). Po tom, co Rudá Armáda opustila Maďarsko (19. června 1993), se jmenovaná rockopera opět přednesla v městě Gödöllő po ekumenických bohoslužbách, kde sloužil biskup László Tókes. Pokud by někdo neznal obsah této rockopery, je nutno vědět, že se vztahuje k životu a dílu Sv. Štěpána. Text a myšlenky této rockopery aktivizoval i rumunskou tajnou službu Securitate, která znala text i hudbu, které se objevily v Rumunsku, a pronásledovali každého, kdo, ji šířil. Vyslyšíme teď v přednesu naší sestry Kriszty Rostásovej, vzdych Sv. Štěpána a píseň Réky, aby mohli správně řídit národ.

/Prof. Dr.Molnár Jánosnak (Komárom) köszönjük a fordítást./